

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

№6 (22), червень 2009 року

Макроекономічний прогноз України: оновлена версія

Економічні перспективи України: без значних змін

Період прогнозування: 2009 та 2010 роки

Дата закінчення прогнозу: 23 червня 2009 року

Автори:

Олександра Бетлій, Алла Кобилянська, Віталій Кравчук, Дмитро
Науменко, Роман Возняк

Рецензент: Вероніка Мовчан

Ключові показники прогнозу

	2005	2006	2007	2008E	2009E	2010F
Реальний ВВП, % дпр	2,7	7,3	7,6	2,1	-13,4 ↑	3,8 ↑
Доходи Зведеного бюджету, млрд. грн.	134	172	220	298	275 ↑	303 ↑
Баланс Зведеного бюджету, % від ВВП	1,8	0,7	1,1	1,5	3,9 ↑	2,7 ↑
Баланс поточного рахунку, % від ВВП	2,9	-1,5	-4,2	-7,2	-0,6 ↓	0,3 ↓
Чистий притік ПІІ, млрд. дол. США	7,5	5,7	9,2	9,7	6,0	8,0
Грошова маса	193	259	391	513	490 ↑	526 ↓
ІСЦ, % дпр, сер. за період	13,5	8,0	12,8	25,2	16,2 ↓	14,5 ↓

Примітка: E – оцінка, F – прогноз, дпр – до попереднього року

↓ – якщо прогноз було погіршено ↑ – якщо прогноз було покращено

Джерело: Держкомстат, НБУ, Державне казначейство, розрахунки та прогнози ІЕД

РЕЗЮМЕ

ВВП: Ми переглянули оцінку скорочення реального ВВП до 13,4% у 2009 році, включивши в оцінку найновішу статистичну інформацію. За прогнозом у 2010 році реальний ВВП зросте на 3,8% на фоні низької статистичної бази. (див. с. 3)

Наявні доходи на безробіття: Реальні наявні доходи домогосподарств, за оцінкою, скоротяться на 14,6% у 2009 році та ще на 1,1% у 2010 році. Рівень безробіття, визначеного за методологію МОП, досягне 9,5% населення у віці 15-70 років у 2009 році та дещо знизиться до 8,5% наступного року (див. с. 4)

Фіскальні показники: Доходи зведеного бюджету знизяться по відношенню до ВВП до 29,6% у 2009 році. Дефіцит зведеного бюджету становитиме 3,9% від ВВП без врахування коштів на рекапіталізацію банків. Як і раніше, очікується значна невідповідність в часі між притоком коштів до бюджету і потребою у фінансуванні видатків. У 2010 році доходи зведеного бюджету за прогнозом далі знизяться по відношенню до ВВП до 26,6%, а дефіцит становитиме 2,7% від ВВП. (див. с. 4)

Платіжний баланс: Рахунок поточних операцій матиме дефіцит у сумі 0,7 млрд. дол. США (0,6% від ВВП) у 2009 році, який у 2010 році зміниться на профіцит у сумі 0,4 млрд. дол. США (0,3% від ВВП). Значний відтік коштів за статтею «інші інвестиції» зумовить формування дефіциту рахунку фінансових операцій у 2009 та 2010 роках. (див. с. 5)

Монетарний огляд: Очікується, що пропозиція грошей зменшиться на 4,3% у 2009 році, однак відновить своє зростання у 2010 році. Обмінний курс гривні буде в середньому 8,02 грн. за дол. США у 2009 році та 7,90 грн. за долар США у 2010 році. Інфляція споживчих цін сповільниться порівняно з 2008 роком, але залишиться високою на рівні 16,2% в середньому за 2009 рік та 14,5% у 2010 році. (див. с. 5)

Песимістичний сценарій: Пізніше, ніж припускається, відновлення світової економіки надалі зумовлюватиме низький попит на український експорт та обмежений доступ до іноземного капіталу. Внаслідок цього за песимістичного сценарію реальний ВВП скоротиться на 16,2% у 2009 році та ще на 1,5% у 2010 році.

Оптимістичний сценарій: Якщо економічна активність в Україні відновиться швидше, реальний ВВП за нашими оцінками скоротиться на 11,5% у 2009 році та зросте на 7,4% у 2010 році.

Макроекономічний прогноз України: оновлена версія

Макроекономіка: Прогноз ВВП на 2009 рік залишається песимістичним

ВВП: Економічні показники України у травні дещо відрізнялись від оцінок, які становили основу попереднього прогнозу. З одного боку, результати роботи ключових галузей промисловості були кращі, аніж очікувалось. З іншого боку, ситуація в роздрібній торгівлі погіршилась суттєвіше. Інфляція також була нижчою, ніж очікувалось, що вплинуло на зростання реального споживання домогосподарств. В результаті ми переглянули оцінку скорочення реального ВВП до 13,4% у 2009 році. Прогноз відновлення економіки наступного року також був дещо покращений. ІЕД прогнозує зростання реального ВВП на 3,8% у 2010 році.

Попит: Фактори, що визначають погіршення реального приватного кінцевого споживання у 2009 році, включають зниження реальних наявних доходів домогосподарств, високі виплати по погашенню кредитів і обмеження кредитування. Зміна цих індикаторів була в межах наших очікувань. Однак ми переглянули рівень падіння реального приватного споживання через нижчу, ніж раніше очікувалось, інфляцію. Як результат, за нашими оцінками кінцеве споживання домогосподарств скоротиться на 16,9% в реальному вимірі у 2009 році. У 2010 році реальне приватне кінцеве споживання зросте на 4,7% завдяки підвищенню доходів і меншому чистому навантаженню по погашенню кредитів.

Ми зберегли наш прогноз скорочення реального валового нагромадження основного капіталу на 31,5% у 2009 році. Як і минулого разу, ми очікуємо, що компанії не будуть розпочинати нові проекти, а продовжать фінансувати вже розпочаті. Економічне відновлення у 2010 році дозволить компаніям і уряду збільшити інвестиції в інфраструктурні проекти та проекти з модернізації виробничих потужностей. В результаті, реальне нагромадження основного капіталу зросте на 10,8% у 2010 році.

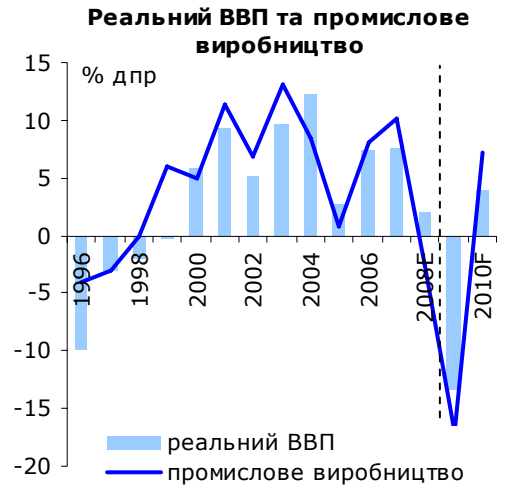
Оскільки зовнішня кон'юнктура розвивалась відповідно до наших очікувань, ми не переглядаємо показники зростання реального експорту товарів і послуг в 2009 та 2010 роках. За нашим прогнозом реальний експорт знизиться на 24,5% у 2009 році і зросте на 6,7% наступного року. Водночас, ми знизили очікуване скорочення реального імпорту до 39,9% у 2009 році на фоні покращення оцінки реального приватного кінцевого споживання. У 2010 році ІЕД прогнозує зростання реального імпорту на 11,9%.

Виробництво: Як і раніше, найбільше падіння реальної доданої вартості очікується в будівництві (на 31,9%). Ми переглянули прогноз скорочення випуску в промислових секторах внаслідок кращих, ніж раніше очікувалось, економічних результатів найбільших секторів промисловості. В результаті ми прогнозуємо зниження реальної доданої вартості у промисловості на 18,5% у 2009 році. Нещодавні негативні дані про розвиток роздрібно торгівлі стали причиною перегляду темпу скорочення сектора до 16,5%.

Ми зберігаємо наш прогноз темпів зростання реальної доданої вартості в 2010 році. Найбільший приріст прогнозується в будівництві, яке збільшиться на 13,8% переважно завдяки реалізації великих інфраструктурних проектів. Інші сектори також відновляться, хоча обсяги виробництва не досягнуть передкризового рівня.

Песимістичний сценарій: Подальша стагнація зовнішнього попиту на українські товари залишається одним з ключових економічних ризиків у 2009 році. За ризиковим сценарієм очікується, що реальний ВВП скоротиться на 16,2% у 2009 році і ще на 1,5% у 2010 році.

Оптимістичний сценарій: За оптимістичного сценарію ми очікуємо, що активність економічних агентів в Україні відновиться швидше, ніж передбачається у базовому сценарії. В результаті,

Примітка: Е - оцінка, F - прогноз

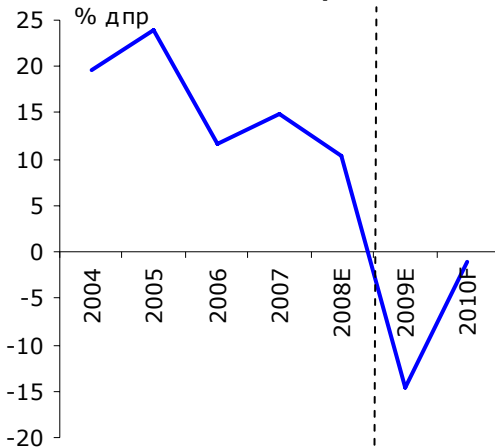
Джерело: Держкомстат, розрахунки ІЕД

Внесок до зростання реального ВВП, за методом кінцевого використання

Подано як відсоткові пункти зміни ВВП

	Пес.	Баз.	Опт.
2009			
Реальний ВВП	-16,2	-13,4	-11,5
<i>Внески:</i>			
Приватне споживання	-11,8	-10,2	-9,4
Державне споживання	-3,6	-2,2	-2,3
Валове нагромадження основного капіталу	-9,0	-8,6	-7,6
Запаси	-2,4	-2,6	-2,6
Чистий експорт	10,7	10,4	10,5
2010			
Реальний ВВП	-1,5	3,8	7,4
<i>Внески:</i>			
Приватне споживання	-3,0	2,8	5,2
Державне споживання	-2,3	-0,2	0,2
Валове нагромадження основного капіталу	1,4	2,4	2,6
Запаси	-2,6	1,5	1,5
Чистий експорт	-0,4	-2,6	-2,1

Джерело: розрахунки ІЕД

Реальні наявні доходи домогосподарств

Примітка: Е - оцінка, F - прогноз

Джерело: Держкомстат, розрахунки ІЕД

реальний ВВП скоротиться на 11,5% у 2009 році і зросте на значні 7,4% у 2010 році.

Наявні доходи та безробіття: Реальні наявні доходи домогосподарств скоротяться на 14,6% у 2009 році

Домогосподарства: Ми дещо покращили наш прогноз зміни реальних наявних доходів домогосподарств у 2009 та 2010 роках через нижчі, ніж раніше очікувались, темпи інфляції.

Як і раніше ми очікуємо помірного зростання номінальної заробітної плати та нижчу зайнятість. Зокрема за прогнозом номінальна середня заробітна плата зростає на 5,0% у 2009 році. Водночас рівень безробіття, визначений за методологією МОП, досягне 9,5% населення у віці 15-70 років. Як результат, реальні доходи домогосподарств від заробітної плати знизяться, що разом із скороченням реальних надходжень від інших складових доходу призведе до падіння реальних наявних доходів домогосподарств на 14,6% у 2009 році.

У 2010 році всі складові доходів домогосподарств зростатимуть в номінальному виразі. Однак вони знижуватимуться в реальному виразі через все ще високу інфляцію. Внаслідок цього реальні наявні доходи домогосподарств у 2010 році за нашим прогнозом знизяться на 1,1%.

Песимістичний сценарій: За песимістичного сценарію реальні наявні доходи домогосподарств скоротяться на 18,1% у 2009 році та ще на 8,8% у 2010 році.

Оптимістичний сценарій: Внаслідок швидшого відновлення економіки реальні наявні доходи домогосподарств за оцінками скоротяться на 13,2% у 2009 році та зростуть на 3,3% у 2010 році.

Фіскальні показники: Доходи зведеного бюджету у 2010 році перевищать рівень 2008 року

Показники зведеного бюджету: Прогноз доходів зведеного бюджету було дещо покращено внаслідок вищих оцінок імпорту. Так, у 2009 році доходи оцінюються на рівні 275 млрд. грн. (29,6% від ВВП). Ми також покращили прогноз доходів зведеного бюджету у 2010 році до 303 млрд. грн., що є вищим за показник 2008 року. Разом з тим, доходи надалі знизяться по відношенню до ВВП до 26,6% насамперед внаслідок визначення мінімальної заробітної плати на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб та зниження питомої ваги кінцевого споживання та імпорту у ВВП.

Ми залишили без зміну оцінку дефіциту зведеного бюджету на рівні 3,9% від ВВП у 2009 році та 2,7% від ВВП у 2010 році. Дефіцит переважно фінансуватиметься за рахунок внутрішніх запозичень.

Частка капітальних видатків буде низкою (3,0% від ВВП у 2009 році та 2,6% від ВВП у 2010 році) через обмежені можливості уряду скоротити високі поточні видатки.

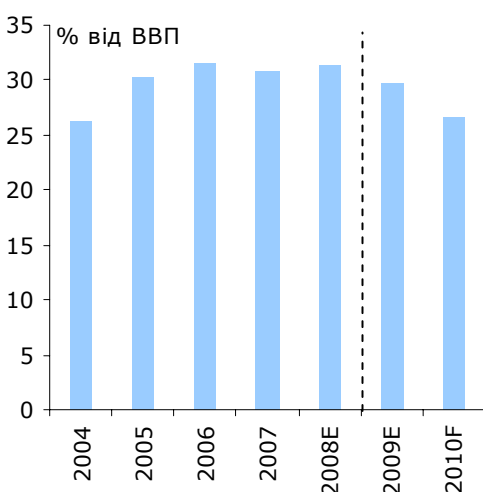
Песимістичний сценарій: У 2009 році фіскальні позиції уряду можуть опинитись під додатковим тиском внаслідок глибшої, ніж очікуємо, економічної рецесії, що призведе до більш різкого погіршення фінансового стану компанії, накопичення податкової заборгованості та нижчого фонду оплати праці. В такому випадку доходи зведеного бюджету надалі знизяться до 255 млрд. грн. у 2009 році, хоча дефіцит буде близьким до оцінки за базового сценарію. У 2010 році доходи зведеного бюджету зростуть до 301 млрд. грн., залишаючись нижчими, ніж у 2008 році.

Оптимістичний сценарій: За оптимістичного сценарію доходи зведеного бюджету оцінюються в сумі 286 млрд. грн. у 2009 році. Дефіцит бюджету становитиме 4,2% від ВВП, що дозволить уряду профінансувати видатки на рівні, вищому за 2008 рік. У 2010 році доходи зведеного бюджету прогноуються на рівні 321 млрд. грн.

Доходи та безробіття за різними сценаріями

	Пес.	Баз.	Опт.
2009			
Реальні наявні доходи домогосподарств % дпр	-18,1	-14,6	-13,2
Рівень безробіття,* %	11,0	9,5	9,0
2010			
Реальні наявні доходи домогосподарств % дпр	-8,8	-1,1	3,3
Рівень безробіття,* %	10,5	8,5	8,0

Примітка: * визначений за методологією МОП, у відсотках до населення у віці 15-70 років)
Джерело: розрахунки ІЕД

Доходи зведеного бюджету

Примітка: Е - оцінка, F - прогноз
Джерело: Звіти Держказначейства, розрахунки ІЕД

Платіжний баланс: У 2009 році дефіцит поточного рахунку становитиме 0,6% від ВВП

Поточний рахунок: Як і раніше, ми очікуємо більш повільного зростання дефіциту рахунку поточних операцій в другій половині року, оскільки дефіцит торгівлі товарами буде компенсовано за рахунок профіциту торгівлі послугами. Так, дефіцит поточного рахунку скоротиться до 0,7 млрд. дол. США (0,6% від ВВП) у 2009 році. У 2010 році баланс поточного рахунку стане позитивним і становитиме 0,4 млрд. дол. США (0,3% від ВВП).

У січні-квітні ми спостерігали суттєве скорочення імпорту товарів (на 50,2% дпр у доларовому еквіваленті) на фоні падіння інвестиційного та споживчого попиту та введення адміністративних обмежень. Як і раніше, ми очікуємо уповільнення темпів падіння імпорту наприкінці року. Прогноз скорочення імпорту було переглянуто до 45,0% в доларовому еквіваленті внаслідок зростання цін на сиру нафту. За нашими оцінками у 2009 році експорт товарів скоротиться на 36,9%.

Експорт та імпорт товарів відновлять своє зростання у 2010 році (14,8% та 16,3% в доларовому еквіваленті, відповідно). Незважаючи на симетричне відновлення зовнішнього та внутрішнього попиту, імпорт зростатиме швидше, ніж експорт, через високий попит на енергетичні матеріали. В результаті, дефіцит торгівлі товарами становитиме 3,4 млрд. дол. США у 2009 році та 4,2 млрд. дол. США в 2010 році.

Ми зберегли наш прогноз скорочення імпорту та експорту послуг на рівні 27,7% та 20,1% в доларовому еквіваленті у 2009 році. У 2010 році вони зростуть на біля 17,0%. В результаті, профіцит торгівлі послугами складе 3,2 млрд. дол. США та 3,6 млрд. дол. США у 2009 та 2010 роках, відповідно.

Прогноз поточних трансфертів було збільшено до 2,5 млрд. дол. США у 2009 році та 3,2 млрд. дол. США у 2010 році завдяки отриманню коштів від продажу Японії квот на викиди вуглекислого газу. Чистий відтік доходів прогнозується на рівні 2,5 млрд. дол. США та 1,3 млрд. дол. США відповідно.

Фінансовий рахунок та рахунок операцій з капіталом: У січні-квітні дефіцит фінансового рахунку скоротився до 5,7 млрд. дол. США. Рекапіталізація деяких українських банків іноземними власниками, а також кредити від ЄБРР та материнських компаній фінансовому сектору сприятимуть підтриманню цієї тенденції. Проте відтік інших інвестицій залишатиметься високим. Таким чином, дефіцит фінансового рахунку становитиме 7,1 млрд. дол. США у 2009 році та 0,7 млрд. дол. США у 2010 році.

Песимістичний сценарій: За песимістичного сценарію дефіцит поточного рахунку у 2009 та 2010 роках становитиме 2,9 млрд. дол. США та 1,4 млрд. дол. США, відповідно. Дефіцит фінансового рахунку прогнозується на рівні 8,3 млрд. дол. США у 2009 році та 5,2 млрд. дол. США у 2010 році.

Оптимістичний сценарій: Швидше відновлення міжнародної торгівлі призведе до вищого, ніж за базового сценарію, профіциту поточного рахунку у 2010 році (1,1 млрд. дол. США). По фінансовому рахунку ми очікуємо ширші можливості рефінансування боргу та отримання нових кредитів.

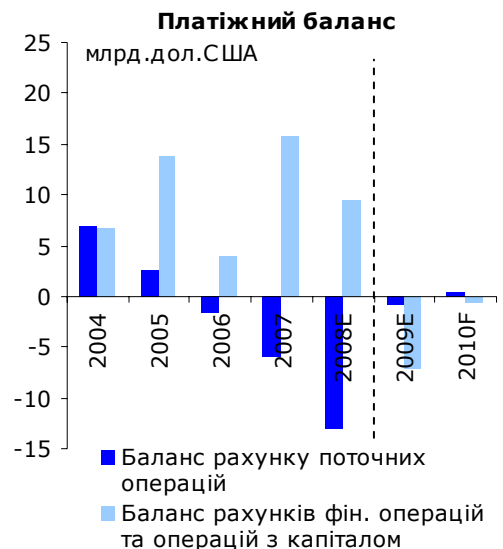
Монетарний огляд: Споживча інфляція залишатиметься високою у 2009 та 2010 роках

Грошові агрегати. Зростання грошової маси сповільнилось до 9,0% дпр в травні 2009 року порівняно з 30,2% дпр в грудні 2008 року. Зменшення грошового мультиплікатора внаслідок зростання частки готівки в грошовій масі та повільне зростання монетарної бази призведе до падіння грошової маси на 4,3% у 2009 році. Вимоги банків до приватного сектору зменшаться на 6,7% або 51 млрд. грн., і чисті резервні активи НБУ також скоротяться. Фінансування уряду Національним банком не зможе компенсувати падіння. У 2010 році прогнозується зростання вимог банків до приватного сектору на 6,6%, економічна активність

Фіскальні показники за різними сценаріями % від ВВП

	Пес.	Баз.	Опт.
2009			
Доходи зведеного бюджету	27,6	29,6	30,6
Капітальні видатки зведеного бюджету	2,2	3,0	4,2
Дефіцит зведеного бюджету	3,7	3,9	4,2
2010			
Доходи зведеного бюджету	27,0	26,6	27,1
Капітальні видатки зведеного бюджету	1,9	2,6	3,8
Дефіцит зведеного бюджету	2,0	2,7	2,3

Джерело: розрахунки ІЕД

Примітка: E - оцінка, F - прогноз

Джерело: НБУ, розрахунки ІЕД

Показники платіжного балансу за різними сценаріями

млрд. дол. США

	Пес.	Баз.	Опт.
2009			
Рахунок поточних операцій	-2,9	-0,7	-1,0
Рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій	-8,3	-7,1	-5,7
2010			
Рахунок поточних операцій	-1,4	0,4	1,1
Рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій	-5,2	-0,7	0,8

Джерело: розрахунки ІЕД

дещо відновиться, і банки зможуть залучити нові вклади. Тому ми прогнозуємо зростання грошової маси на 7,3% у 2010 році.

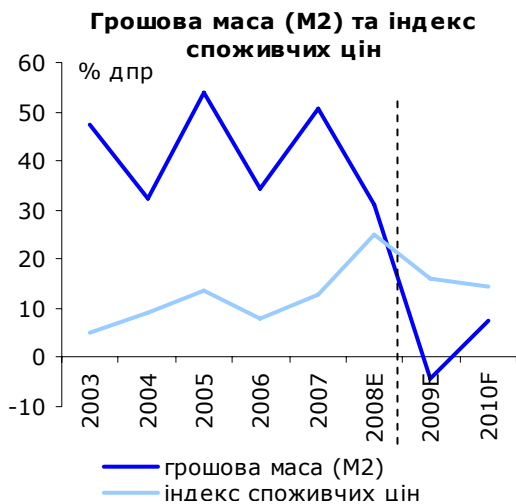
Інфляція. У травні 2009 року інфляція сповільнилась до 14,7% дпр з 22,3% дпр у грудні 2008 року через високий борг домогосподарств, обмежене підвищення заробітних плат та зростання безробіття. З боку пропозиції високі інфляційні очікування підтримували високий рівень цін. Збільшення готівки в обігу та інфляційні очікування будуть надалі підтримувати зростання цін на високому рівні, незважаючи на слабкий попит. Ми прогнозуємо, що ІСЦ зростає на 16,2% в середньому за 2009 рік та на 15,3% дпр в грудні. У 2010 році споживчий попит залишатиметься дуже слабким. Водночас інфляційні очікування, ймовірно, зменшаться по мірі відновлення стабільності в економіці. Внаслідок цього ми прогнозуємо сповільнення інфляції до 15,1% в середньому за 2010 рік та до 13,5% дпр в грудні 2010 року.

Обмінний курс. Гривня була в цілому стабільною щодо долара США в першій половині 2009 року і знаходилась в проміжку від 7,5 до 8,5 грн. за дол. США. Коливання курсу гривні суттєво зменшились у другому кварталі. Збільшення виплат за зовнішнім боргом та деяке зростання імпорту може призвести до послаблення гривні у другій половині 2009 року, оскільки гривня залишається надзвичайно чутливою до коливань попиту та пропозиції. З іншого боку певне покращення ситуації на світових фінансових ринках та збільшення зовнішнього попиту на українські товари можуть підтримати гривню в кінці року. Загалом, ми очікуємо середній офіційний обмінний курс на рівні 8,02 грн. за дол. США.

У 2010 році доларизація може знизитись, що призведе до певного збільшення пропозиції іноземної валюти. З іншого боку зростання імпорту та високий зовнішній борг можуть збільшити попит на валюту. В результаті очікується незначне укріплення гривні. Таким чином, ми прогнозуємо середній обмінний курс на рівні 7,90 грн. за дол. США у 2010 році.

Песимістичний сценарій. Якщо світова економічна криза триватиме довше, ніж очікується зараз, фінансування дефіциту бюджету за допомогою НБУ спричинить прискорення інфляції у 2009 та 2010 роках. В цьому випадку інфляція досягне 17,8% у 2009 році та 25,3% у 2010 році. Світова економічна криза посилить проблеми фінансування відтоку іноземного капіталу, а надмірна пропозиція гривні та спекулятивний попит скоріш за все збільшать девальваційний тиск на гривню. Отже, за нашими оцінками, курс гривні досягне 9,55 грн. за дол. США в середньому за 2009 рік і надалі знеціниться до 11,98 грн. за дол. США у 2010 році.

Оптимістичний сценарій. Якщо відновлення економічного зростання в кінці 2009 року та у 2010 році буде сильнішим, ніж очікується за базового сценарію, збільшений попит підштовхне інфляцію у 2010 році до 14,7% в середньому за рік та 14,4% дпр в грудні. Попит на іноземну валюту прогнозується слабшим, оскільки довіра до гривні зростає. Таким чином, гривня буде сильнішою у 2009 та 2010 роках на рівні 7,87 грн. за дол. США та 7,63 грн. за дол. США в середньому за рік.

Примітка: Е - оцінка, F - прогноз

Джерело: НБУ, Держкомстат, розрахунки ІЕД

Монетарні показники за різними сценаріями

	Пес.	Баз.	Опт.
2009			
ІСЦ, % сер.	17,8	16,2	15,9
Грошова маса, % дпр	13,1	-4,3	-1,4
Офіційний валютний курс, грн. за дол. США, сер.	9,55	8,02	7,87
2010			
ІСЦ, % сер.	25,3	14,5	14,7
Грошова маса, % дпр	4,8	7,3	12,4
Офіційний валютний курс, грн. за дол. США, сер.	11,98	7,90	7,63

Джерело: розрахунки ІЕД

ПРИПУЩЕННЯ ПРОГНОЗУ

БАЗОВИЙ та ОПТИМІСТИЧНИЙ сценарії

- Ситуація на світових фінансових ринках стабілізується в третьому кварталі 2009 року.
- Економіка США почне зростати у вимірі квартал до кварталу у третьому кварталі 2009 року, тоді як в ЄС та Японії зростання у вимірі квартал до кварталу розпочнеться у четвертому кварталі 2009 року.
- Україна та Польща проведуть чемпіонат Європи з футболу у 2012 році, який створить стимули для інвестицій в інфраструктурні проекти.
- Світові ціни на сиру нафту (*Brent*) будуть в середньому 55-60 дол. США за барель у 2009 році та 75 дол. США за барель в середньому за 2010 рік.
- Світові ціни на чорні метали (*FOB Чорне море*) почнуть зростати в кінці 2009 року.
- Попит на продукцію машинобудування України в країнах СНД знизиться у 2009 році, проте частково відновиться в 2010 році.
- Зовнішній попит на вироблені в Україні азотні добрива залишиться високим у 2009 та 2010 роках.
- Заборгованість з відшкодування ПДВ буде накопичуватись у 2009 році і дещо знизиться в 2010 році.
- Накопичені авансові платежі зі сплати податку на прибутки підприємств будуть знижуватись у 2009 та 2010 роках.
- Соціальні стандарти не будуть підвищені понад рівні, затверджені у Державному бюджеті на 2009 рік, прийнятому 26 грудня 2008 року.
- Мінімальна зарплата буде на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня 2010 року.
- Програми соціальної та державної допомоги будуть дещо раціоналізовані у 2009 та 2010 роках.
- Частка тіньової економіки виросте у 2009 році, проте дещо скоротиться в 2010 році.
- Тарифи на комунальні послуги, газ та електроенергію для населення буде підвищено у 2009 та 2010 роках.
- Офіційно встановлений план надходжень від приватизації не буде виконано у 2009 році. У 2010 році уряд проведе приватизацію деяких найбільших компаній.
- Уряд отримає кредити від Світового Банку та ЄБРР у 2009 та 2010 роках.
- НБУ продовжуватиме проводити інтервенції у 2009 році з метою згладжування коливань валютного курсу, проте ефект таких дій буде обмежений. У 2010 році буде керований плаваючий валютний курс.
- У 2009 році фінансовий сектор продовжить функціонувати, оскільки виплати за депозитами будуть гарантуватись у повному обсязі, а НБУ та уряд підтримають більшість великих банків, які відчуватимуть проблеми.
- У 2009 та 2010 роках не очікується масових дефолтів по запозиченнях реального сектора.

РИЗИКОВИЙ сценарій (припущення, що відрізняються від БАЗОВОГО та ОПТИМІСТИЧНОГО сценарію)

- Світова економіка почне зростати у вимірі квартал до кварталу в другому кварталі 2010 року.
- Світові ціни на сиру нафту будуть на рівні 50 дол. США за барель у 2009 році і 65 дол. США за барель у 2010 році.
- Світові ціни на чорні метали почнуть зростати у другій половині 2010 року.
- Зовнішній попит на продукцію машинобудування залишатиметься низьким до кінця 2010 року.
- Погодні умови в Україні не будуть сприятливими для вирощування зерна.
- Заборгованість з відшкодування ПДВ буде накопичуватись у 2010 році.
- Податкова заборгованість буде зростати протягом прогнозного періоду.
- Соціальні стандарти будуть підвищені понад офіційний рівень інфляції у 2010 році.
- Приватизацію не проводитимуть у 2010 році.
- Економіка зіткнеться із збільшенням кількості кредитних дефолтів в реальному секторі у 2009 та 2010 роках.
- Фінансовий сектор понесе значні збитки, і декілька великих банків збанкрутує у 2009 та 2010 роках.
- МВФ відмовиться співпрацювати з Україною та не надасть чергових траншей кредиту.

ТАБЛИЦІ
Таблиця 1. Національні рахунки (ВВП)

		2006	2007	2008E	2009E	2010F
Номінальний ВВП	млрд. грн.	537,7	712,9	949,9	925,5	1137,6
	млрд. дол. США	106,5	141,2	180,3	115,4	144,0
Реальний ВВП	% дпр	7,3	7,6	2,1	-13,4	3,8
ВВП за категоріями витрат, реальне зростання						
Приватне споживання	% дпр	15,9	17,1	11,8	-16,9	4,7
Державне споживання	% дпр	2,7	2,8	0,4	-12,5	-0,8
Валове нагромадження основного капіталу	% дпр	21,2	24,8	1,6	-31,5	10,8
Експорт товарів та послуг	% дпр	-5,6	3,2	5,2	-24,5	6,7
Імпорт товарів та послуг	% дпр	6,8	19,9	17,1	-39,9	11,9
ВВП за видами економічної діяльності, реальне зростання						
Сільське господарство	% дпр	2,0	-5,0	17,2	-6,5	3,7
Добувна промисловість	% дпр	9,9	4,1	-1,5	-13,8	5,2
Переробна промисловість	% дпр	9,2	12,8	-2,3	-18,9	7,9
Виробництво/розподіл електроенергії, газу, води	% дпр	0,1	1,3	-4,8	-11,9	5,8
Будівництво	% дпр	0,3	13,2	-17,5	-31,9	13,8
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт	% дпр	17,7	20,6	1,8	-16,5	4,7
Транспорт	% дпр	7,6	11,0	7,1	-14,8	3,7
Освіта	% дпр	2,1	4,3	-0,4	-1,5	0,5
Охорона здоров'я	% дпр	2,4	-0,4	-0,4	-2,1	0,0
Інша діяльність	% дпр	5,7	6,0	1,9	-12,7	1,5
Послуги фінансових посередників	% дпр	59,6	30,0	-2,6	-38,0	15,0
Податки за вирахуванням субсидій на продукти	% дпр	13,4	4,9	8,0	-15,1	5,2

Таблиця 2. Наявні доходи на рівень безробіття

		2006	2007	2008E	2009E	2010F
Реальні наявні доходи	% дпр	11,8	14,8	10,3	-14,6	-1,1
Рівень безробіття (методологія МОП, від населення віком 15-70 років)	%	6,8	6,4	6,4	9,5	8,5

Таблиця 3. Показники зведеного бюджету

		2006	2007	2008E	2009E	2010F
Доходи Зведеного бюджету	млрд. грн.	171,7	219,9	297,8	274,9	302,9
	% від ВВП	31,6	30,8	31,4	29,6	26,6
Надходження від ППП	млрд. грн.	26,2	34,4	47,9	32,8	37,3
	% від ВВП	4,8	4,8	5,0	3,5	3,3
Надходження від ПДВ	млрд. грн.	50,4	59,4	92,1	82,7	92,9
	% від ВВП	9,3	8,3	9,7	8,9	8,1
Надходження від ПДФО	млрд. грн.	22,8	34,8	45,9	43,5	40,3
	% від ВВП	4,2	4,9	4,8	4,7	3,5
Видатки Зведеного бюджету	млрд. грн.	175,3	226,0	309,2	308,7	331,6
	% від ВВП	32,2	31,4	32,6	33,3	29,1
Поточні видатки зведеного бюджету	% від ВВП	27,7	26,0	28,2	30,3	26,5
Капітальні видатки зведеного бюджету	% від ВВП	4,5	5,4	4,3	3,0	2,6
Баланс Зведеного бюджету	% від ВВП	0,7	1,1	1,5	3,9	2,7
Надходження від приватизації	млрд. грн.	3,8	2,2	0,5	1,3	4,0

Таблиця 4. Платіжний баланс

		2006	2007	2008E	2009E	2010F
Баланс поточного рахунку	млрд. дол. США	-1,6	-5,9	-12,9	-0,7	0,4
	% від ВВП	-1,5	-4,2	-7,2	-0,6	0,3
Експорт товарів	млрд. дол. США	38,9	49,8	67,7	42,7	49,1
Імпорт товарів	млрд. дол. США	-44,1	-60,4	-84,7	-46,6	-54,1
Баланс послуг	млрд. дол. США	2,1	2,7	2,4	3,1	3,6
Баланс рахунку капіталу та фінансових операцій	млрд. дол. США	3,9	15,8	9,5	-7,1	-0,7
Прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	5,7	9,2	9,7	6,0	8,0
Портфельні інвестиції	млрд. дол. США	3,6	5,8	-1,3	-2,0	1,8
Інші інвестиції	млрд. дол. США	-5,4	0,8	1,1	-11,1	-10,5

Таблиця 5. Монетарні агрегати та ІСЦ

		2006	2007	2008E	2009E	2010F
Грошова маса (M2)	млрд. грн.	259,4	391,3	512,5	502,1	548,5
	% дпр	34,3	50,8	31,0	-2,0	9,3
Індекс споживчих цін (ІСЦ)	% дпр, сер.	8,0	12,8	25,2	16,2	14,5
	% дпр, кін. року	11,6	16,6	22,3	15,3	12,1
Обмінний курс (офіційний)	дол. США, сер.	5,1	5,1	5,3	8,0	7,9
	дол. США, кін. року	5,1	5,1	7,7	8,2	7,6

Примітка: E – оцінка, F – прогноз, дпр – до попереднього року

Джерело: Державний комітет статистики, НБУ, Державне казначейство, розрахунки та прогнози ІЕД

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
<http://www.ier.kiev.ua>

Голова Правління - Директор

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Німецько-Український Аграрний Діалог

Хайнц –Вільгельм Штрубенхофф
Голова проекту
Strubenhoff@ier.kiev.ua

Ірина Славінська
slavinska@ier.kiev.ua

Олег Нів'євський
nivyevs'kiy@ier.kiev.ua

Юстина Ярошевська
Jaroszevska@ier.kiev.ua

Анна Кузнецова
Kuznetsova@ier.kiev.ua

Сергій Кандул
kandul@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchuk@ier.kiev.ua

Дмитро Науменко
naumenko@ier.kiev.ua

Ольга Мегеда
megeda@ier.kiev.ua

Роман Возняк
voznyak@ier.kiev.ua

Алла Кобилянська
kobylyanskaya@ier.kiev.ua

Катерина Куценко
kutsenko@ier.kiev.ua

Катерина Пількевич
pilkevich@ier.kiev.ua

Наталія Сисенко
sysenko@ier.kiev.ua

Анна Чухай
chukhai@ier.kiev.ua

Центр політичних досліджень

Євгеній Раздорозний
razdorozhny@ier.kiev.ua

Катерина Шинкарук
shynkaruk@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Яна Дворак
yevseyeva@ier.kiev.ua

Застереження

Макроекономічний прогноз України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Будь-які показники та оцінки, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент оприлюднення та можуть бути змінені без попередження. Погляди, висловлені в роботі, можуть відрізнятись від точки зору уряду країни, бізнесових структур та дослідницьких інститутів з огляду на відмінності у припущеннях та/або методології прогнозу. Незважаючи на докладені зусилля під час підготовки цього прогнозу, ми не можемо гарантувати його точність або повноту на час його публікації. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій не стверджує, що наведена інформація є точною чи повною. Ми не надаємо будь-яких гарантій щодо корисності цього звіту при його використанні для якихось певних цілей. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи іншу шкоду, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Даний звіт, повністю чи частково, не може бути відтворений, розповсюджений або опублікований жодною особою для будь-яких цілей без попереднього дозволу Інституту. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

ПУБЛІКАЦІЇ ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Місячний економічний моніторинг України (МЕМУ) з додатком

МЕМУ містить місячний огляд і короткий аналіз ключових заходів економічної політики та статистичних даних, які були оприлюднені протягом попереднього місяця. Додаток до МЕМУ містить розширеним аналіз однієї важливої події в українській економіці. Інститут випускає 12 випусків МЕМУ на рік, які доступні на умовах передплати.

Макроекономічний прогноз України

Макроекономічний прогноз України включає прогноз ВВП та його компонентів, фіскальних індикаторів, платіжного балансу, інфляції, обмінного курсу на поточний та наступні роки. Випускається 12 випусків на рік – 4 квартальні випуски та 8 оновлень з короткими коментарями, – які доступні на умовах передплати.

Моніторинг інфраструктури України (МІУ)

МІУ є щорічним звітом, який містить дані про стан реструктуризації шести секторів інфраструктури в Україні. Інформацію представлено у стандартизований спосіб, який дозволяє порівнювати зміни у відповідних галузях. Розглянуті показники є якісними та розділяються на три загальні категорії: (1) комерціалізація, (2) тарифна реформа, (3) регуляторний та інституційний розвиток. Двадцять один індикатор дозволяють проводити економічний та стратегічний аналіз на різних рівнях узагальнення. У вільному доступі.

Економічні Підсумки для України

Економічні підсумки містить огляд і короткий аналіз ключових економічних показників та заходів економічної політики року. Публікується в січні, використовуючи наявні дані та річні оцінки, та оновлюється у травні, коли оприлюднюється переважна більшість даних щодо минулого року. Публікація доступна на основі передплати.

Дослідження ділової активності

Дослідження ділової активності складаються з двох окремих опитувань. Перше дослідження – промисловість – здійснюється на основі опитування керівників підприємств переробної промисловості. Друге – банки – основане на опитуванні керівників банків. Щороку публікується чотири випуски Досліджень ділової активності для кожного з секторів, які доступні на умовах передплати.

Консультативні роботи

Консультативні роботи є спільним продуктом Німецької консультативної групи з питань економічних реформ в Україні та ІЕД, метою якого є надання рекомендацій щодо економічної політики для українських політиків. Рекомендації розробляються на основі детального аналізу ситуації в Україні, сучасної економічної теорії та найкращих міжнародних прикладів. Роботи доступні для політиків та – через певний час – для громадськості. Перелік нещодавно завершених консультативних робіт включає:

- Роль торгівельної політики в скороченні дефіциту рахунку поточних операцій в Україні – міжнародний досвід, Крістіан Хелмерс, Вероніка Мовчан, Рікардо Джуччі, Катерина Куценко, консультативна робота РР 01, березень 2009 року
- Створення ринку валютних деривативів в Україні: порядок заходів, Роберт Кірхнер, Рікардо Джуччі та Алла Кобилянська, консультативна робота РР 09, січень 2009 року
- Оцінка наслідків тривалого економічного спаду на пенсійне страхування в Україні: сподіваємось на краще, але готуємось до найгіршого! Ларс Хандріх, Олександра Бетлій, консультативна робота РР 09, Грудень 2008 року
- Депозитне страхування в Україні: Час для Реформи?, Роберт Кірхнер, Рікардо Джуччі, консультативна робота РР 08, Листопад 2008 року
- Принципи і способи функціонування адресної соціальної допомоги: рекомендації для України, Ларс Хандріх, Олександра Бетлій, консультативна робота РР 07, Жовтень 2008 року
- Проблема «європейських газових цін» в Україні, Фердінанд Павел, Інна Юзефович, консультативна робота РР 06, Жовтень 2008 року
- Інфляція в Україні: Результати емпіричного дослідження та рекомендації щодо економічної політики, Рікардо Джуччі, Роберт Кірхнер, Енцо Вебер, консультативна робота РР 05, Жовтень 2008 року
- Житлове будівництво в Україні: Причини поточної кризи та висновки для економічної політики, Рікардо Джуччі, Роберт Кірхнер, Роман Возняк, консультативна робота РР 04, Жовтень 2008 року